

ExxonMobil: 200 ár afturat við gassi

Jan Müller

31.03.2014 - 10:49

Oljan.fo

Gullöldin hjá oljuni er minni enn so liðug, men tað er gassið, sum verður framtíðar orkukeldan. Tað halda í hvussu er greinarar hjá ExxonMobil, og teir vita eisini at siga, at norskt gass fer at hava ein enn størri leiklut í Evropa hetta til 2040.

Oljan er framvegis tann týðningarmesta orkukeldan, og hon verður framhaldandi tað týðningarmesta brennievnið til flutning tey næstu 25 árin. Men tað er eftirspurningurin eftir gassi, sum fer at veksa, sigur ExxonMobil.

Á hvørjum ári letur tað amerikanska felagið sínar greinarar gera eina roynd at kanna, hvussu framtíðin verður, og endamálið er at fáa eina meting av, hvussu felagið skal skipa sínar íløgur frameftir á skilabestan hátt.

Sambært teirri seinastu frágreiðingini, sum ráðgevin Todd Onderdonk legði fram í Stavanger nú um dagarnar, hava vit nóg mikið av gassi eftir til tey næstu 200 árin, um

framleiðslan verður tann sama sum nú. Í frágreiðingini stendur eisini, at innan tíggju ár fer gassið at yvirtaka plássið hjá kolinum sum tann týðningarmesta orkukeldan aftan fyri oljuna.

9 milliardir fólk

Roknað verður við, at fólkatalið í heiminum fer at veksa tvær milliardir í árunum frá 2010 til 2040, soleiðis at tá vera vit næstan níggju milliardir í tali. Tá verður heimsbúskapurin tvær ferðir so stórir sum nú, og eftirspurningurin fer at veksa 35 prosent, siga greinararnir hjá ExxonMobil. Teir vísa í hesum viðfangi á, at støðugt fleiri fólk velja at búseta seg í býunum, at støðugt fleiri sleppa burtur úr fátækradømi, og at av tí sama fer tørvurin á orku at veksa.

-Vit hava sæð ein veksandi eftirspurning. Men framvegis hava 1,3 milliard fólk ikki fingið elektriskan streym, og vit hava framvegis 2,6 milliardir fólk, sum brenna við og biomassa til at hita seg við og til matgerð. Tað verður eitt stórt tak at hjálpa teimum burtur úr fátækradøminum, og her fer orkan at hava ein týðandi leiklut, sigur Onderdonk við Aftenbladet.

Oljan i oddinum

Greinararnir hjá ExxonMobile vænta, at eftirspurningurin eftir olju fer at veksa eini 25 prosent hetta til 2040, og at framleiðsluhættirnar úr eitt nú oljusandi og skiferolju fara at vinda upp á seg.

-Vit síggja, at eftirspurningurin eftir olju fer at veksa, og at umleið 70 prosent av eftirspurninginum fer at koma frá flutningsvinnuni. Tað berandi í vøkstrinum eru lond, sum eru í búskaparligari menning, og har fólk fáa ráð at keypa sær sín fyrsta bil. Men sum frá líður fer hetta at javna seg, tí bilarnir gerast støðugt meiri orkusparandi, sigur Ondendonk.

Olja til kemisk evni

Tann kemiski ídnaðurin fer at gera sitt til, at eftirspurningurin fer at veksa. Kemisk evni verða brúkt í alskyns framleiðslu so sum til plastikk og kunsttøð, sum lætta um gerandisdagin. Og nógv av gassinum, sum verður framleitt, kann eisini brúkast til at gera kemisk evni.

ExxonMobil-greinararnir vænta, at eftirspurningurin frá kemiska ídnaðinum fer at veksa eini 55 prosent í tíðarskeiðinum frá 2010 til 2040.

Orka frá varandi keldum fer at veksa eini 60 prosent, men tann parturin, sum kemur frá varandi keldum, er framvegis lutfalsliga lítil. Í 2010 komu eini tvey prosent av allari orkunýtsluni frá varandi orkukeldum, og hetta talið verður ætlandi um 10 prosent í 2040, siga greinararnir.

Ein onnur orkukelda, sum stendur í vøkstri, er kjarnorka. Í dag koma trý prosent av orkunýtsluni frá kjarnorku, men vøxtur í serliga Asia fer at gera, at parturin verður níggju prosent í 2040.

Gassið veksur

Men greinararnir eru ekki í iva um, at gassið er tann orkukeldan, sum fer at veksa mest í komandi árum. Teir vænta, at í 2040 verður marknaðarparturin hjá gassinum 25 prosent, og tað merkir, at hann fer at veksa 65 prosent samanborið við 2010.

Í dag er tað kol, sum verður mest brúkt til el-framleiðslu, og hjá ExxonMobil vænta tey eisini, at eftirspurningurin eftir koli fer at veksa til 2025, men at hann so fer at minka aftur, hóast tað er ovmikið av koli til.

Oljuídnaðurin flytir seg stöðugt norðureftir. men tað er ekki tøkkin, sum er trupulleikin í Arktis, men heldur útreiðslurnar og avbjóðingin frá skifergassinum.

Norska gassið stóra týdning

-Tað er Norðuramerika, sum gongur undan í gasskollveltingini, og vit vænta, at í framtíðini fara 65 prosent av gassinum at koma frá skifergassi. Meginparturin fer at koma úr Norðuramerika og Asia, men vit duga eisini at síggja, at Láinamerika og Evropa kunnu gera seg galdandi á hesum økinum. Handilsmynstrið við gassi fer eisini at broytast. Norðuramerika verður tann stóri útflytarin av gassi umframt olju, og Evropa fer at innflyta meiri gass, sigur Todd Ondendonk við Aftenbladet.

Noreg útflytir nógv gass til Evropa, og greinararnir hjá ExxonMobil vænta, at tað norska gassið fer at fáa størri og størri týdning, ti at framleiðslan aðrastaðni í Evropa eftir øllum at døma fer at minka.

Onderdonk sigur við norska blaðið, at sum er er framleiðslan hjá ExxonMobile helvt um helvt olja og gass, og at felagið hevur ongar ætlanir um at broyta samansetingina.

-Men nú vit síggja, at gassið fær størri og størri týdning, hava vit lagt størri vekt á tann partin tey seinastu árinum, sigur Todd Ondendonk.

Veksandi útlát

Hóast tað er ivasamt, hvussu verður við politiskum avgerðum í sambandi við veðurlagið, halda greinararnir hjá ExxonMobil, at myndugleikarnir í teimum einstøku londunum fara at fremja tiltøk, sum skulu skerja útlátið av veðurlagsgassi.

-Eitt nú rokna vit við, at í 2040 fer tað at kosta einar 80 dollarar at útláta eitt tons av CO2, skriva teir í frágreiðingini.

Øktar útreiðslur til orku fara sum frá líður at hava við sær, at fólk og virkir fara at leggja seg eftir at gagnnýta orkuna betur.

-Eftir ein tíggu ára skeið við veksandi CO2-útláti vænta vit, at útlátið fer at javna seg hetta til 2030, og at tað so fer at minka stigvíst til 2040. Tað verða londini uttan fyri OECD, sum fara at standa fyri tí størsta útlátinum, og haðani fer útlátið at veksa eini 50 prosent hetta til 2040. Men í sama tíðarskeiði fer utlátið í OECD-londunum at minka 25 prosent, skriva greinararnir hjá ExxonMobil.

Gass og Føroyar

At heimurin fer at hava tørv á gassi í mong mong ár aftrat er eisini áhugavert fyri føroyingar, tí vit kunnu gerast ein týðandi gassveitari í framtíðini, um so er at jarðfrøðingarnir hjá Statoil og øðrum oljufeløgum hava rætt í sínum kvalifiseraðu gitingum um, at gass móguliga er at finna í føroysku undirgrundini og entá stórar goymslur. Hetta fáa vit móguliga staðfest um fáar mánaðir, tá Statoil hevur borað Brugdan 2 brunnin lidnan. Har meta jarfrøðingarnir nevnliga, at tað er gass, sum teir halda seg síggja á seismikkinum. Stór gassfund í føroysku undirgrundini kunnu gera Føroyar til ein av veitarunum til stóra bretska og europeiska marknaðin, sum tá aftur kunnu gerast minni heftir at russiskum gassi.